

NØVN

Oddur Holm til minnis

Johannesen var fyrstilærari.

Minnist sera væl ein summardag í 1971, at hann ringdi til mín í Hvalba og bað meg koma norður til Skopunar eitt vikuskifti. Pride var júst inni á Hvalba, so eg tók eina skjóta avgerð og setti meg umborð. Áðrenn eg fór, legði eg ein seðil til mammu, ið ikki var inni, tá eg fór.

Oddur tók ímóti við BSA-motor-súkklu og koyrdu vit runt í Sandoyinni í tveir dagar, tað var síðsti skúladagur í Skopun og fóru vit báðir aftur til Hvalbiar við Pride. Motorsúkkurur høvdu hansara áhuga tá; hann kom heim við einari Nimbus, eftir at hann hevði verið á sjófartsskúla í Danmark.

Eftir tíðina í Skopun var hann eitt hálv ár í Danmark, har hann stóð í revisorlæru, men hann treivst ikki niðri, og heimafturkomin fór hann umborð á klaksvíkstrolaran Stellu Karinu og var tað fyrstu fer at vit báðir vóru saman til skips, árin 1973-74. Seinni var hann saman við øðrum hvalbingum fleiri túrar við norska flakatrolaranum Havstrand. Ein túr gjørdi hann við Kap Farvel.

Í 1977 fór Oddur á stýrimansskúla og bleiv í 1980 liðugur sum skipsførari við góðum prógvi. Frits Thomsen á Skála var nummar eitt og Oddur nummar tvey. Tað seinasta skúlaárið búði hann hjá okkum á Tórsbyrgi – mær, Marin og Guðrið, Herdis og Hjalmar.

Fyri at sleppa at brúka pappírini, fór hann við einum gasstangaskipi

hjá Torm, men bara í tveir mánaðir. Heimafturkomin vóru boð eftir einum trolmanni til Nónhamar – fiskiskapur lá meira til hansara, haldi eg – og har sigldi hann frá 1980 til 1990 sum trolbassi, annar stýrimaður og fyrsti stýrimaður.

Aftur her vóru vit til skips saman, hesaferð í seks ár, og tíðin har umborð var ein sera góð tíð, har vit samstarvaðu – eg sum fabriksformaður og hann sum annar ella fyrsti stýrimaður – og har komu vit veruliga hvørjum øðrum við.

Oddur var verðandi í Kjølbroreiðarínum, og kom Sundaberg at verða tað skipið, hann var longst við, frá 1990 til 2007, mest sum trolbassi, annar stýrimaður og seinastu tíðina sum maður á fabrikkini.

Lívstarv hansara bleiv at vera trolmaður, og ikki kann sigast annað enn, at tað røkti hann til fulnar. Tiltikin skjótur og kvikur var hann á trolaradekki, bæði tá tað galt at bota trol o.a., og ikki minst, tá alt kom inn av hekkuni í einum roka og skrætt. Eg haldi, at tá var hann veruliga í sínum rætta elementi, tí har kundi hann loysa arbeidstrupulleikar við sínum evnum sum ein raskur, dugnaligur, og framúr skilagóður sjómaður. Ein álitismaður í orðsins rætta týðningi. Mátini á øllum trolunum hevði hann øll í høvðinum.

Ein sera vitandi maður var Oddur. Tað gav at bita , tá hann ein heilan vetur,- eg haldi tað var 1998-99, - sat leygarkvöld eftir leyg-

arkvöld í eini spurnarkapping í Útvarpinum, har hann koppaði øllum, ið bjóðaðu honum av.

Hann las nógv; t.d. las hann alt, sum hann kundi finna um polarfarar og aðrar kendar pionerar, og heimssøga og stórpoltikkur høvdu eisini hansara stóra áhuga. Leksikon hansara var uppslitin. Men serliga var hann hugtikin av eysturríkska rithøvundinum, Stefan Zweig, hann átti og las allar bøkur hansara.

Ættargranskingin gav honum – sum visti nógv um familju framm- anundan – sera nógv vitan, ið festi seg, tí hann hevði eitt minni sum fáur.

Sum hvalbingar flestir, var Oddur eisini virkin í Royn, og sum fótbóltsspælara minnast bæði hvalbingar og aðrir hann væl sum ein góðan verjuspælara tey fyrstu árin, eftir at fótbólturin hjá Royn var tikin upp aftur í 1968. Tað liðið frá -68 til -73 hevur verið tað besta, ið Royn hevur havt! Seinni var hann eisini í nevndini eitt stutt tíðarbil.

Boksing hevði eisini hansara stóra áhuga, og var nakað at spyrja um á tíðinum, so var bara at ringja til hansara. Tá Mike Tyson kom til Keyptmannahavnar at boksa ímóti Brian Nielsen, var Oddur skjótur at keypa sær eitt atgongumerki við »ringside« fyri fleiri túsund krónur. Men ólukkutíð fyri hann, vóru boð eftir honum at koma ein túr við við Sundabergi beint áðrenn dystin, so

hann gav mær atgongumerkið og bleiv tað sjálvandi ein ógloymandi uppliving.

Men soleiðis minnst eg Oddur, bróðir – altíð kom eg í fremstu røð; Eg minnst sum smádrongur, at hann hevði meg ofta við í tí hann tókst við.

Tá Oddur legðist uppi, eftir at hava siglt í eini 45 ár, fekk hann sær ymiskt fyrifallandi arbeiði, tí inni tímdi hann ikki at sita. Eina stutta tíð arbeiðdi hann á flakavirkinum, og málaði eisini hjá skyldmanninum, Martin í Nesi. Síðstu tvey árin skiftist hann ímillum at arbeiða nakrar dagar í kolinum og so at rógva út, ávika- vist við Bárðardrangi hjá Hjartvard Thomsen og so sínum egna »einkarbarni«, Knørri, sum var seksæringur, hann hevði keypt frá pabba og øðrum.

Nei, ikki lá tað til bróður at liggja á tí latu síðuni, men hóast Oddur fekk eina tíð á landi, bleiv hon alt ov stutt.

Seinasta hálva árið fekk Oddur – og øll vit í familjuni – ein sovorðnan lúsing, tá Hjalmar bleiv tikin frá okkum; haldi at Oddur kom ongantíð yvir tað. Tá bleiv so nógv oyðilagt fyri okkara familju.

Hetta vóru bert nøkur fá orð um beiggja mín, eg kundi skriva okkurt aftrat, men velji at steðga her.

Góði Oddur, bróðir! Hvíl í friði og takk fyri alt, vit báðir hava havt saman.

Heini

Niklas Foldbo 80 ár

Í dag, mikudagin 8. mars, verður Niklas Foldbo á Toftum 80 ár. Niklas er byggiverkfrøðingur, og tað eru nógv og spennandi avbjóðingar, sum hann hevur havt við at gera. Samstundis hevur hann í síni frítíð verið við til at projektera og havt ábyrgd av fleiri stórum byggietlanum, umframt at hann hevur verið við í øðrum innan mentan og ítrótt.

Hann var avlærdur snikkari hjá Jakku á Verkstaðnum á Glyvrum í 1957, og í 1964 var hann aftur í Føroyum við prógvi frá verkfrøðingaskúlanum í Horsens. Hetta var tá ið føroyska samfelagið stóð á gáttini til risastóru samferðsluútbýggingarnar, ið hesa síðstu stóru hálvu öldina hava átt so stóran lut í menningini.

Eftir at hava starvast í fimm ár hjá Landsbyggifelagnum flutti Niklas úr høvuðsstaðnum og til heimstaðin, har hann bygdur ikki so langt frá barndómsheiminum. Tá fór hann í starv hjá Phil & Søn og stóð fyri havnagerðini í Runavík. Næstu árin snúði tað seg eisini um brúnna um Streymin, og um Norðskálatunnin og Leynatunnin, har Niklas var byggileiðari.

Á heysti í 1976 fór Niklas í starv hjá Landsverkfrøðinginum, har hann varð deildarleiðari á Lambareiði. Landsverkfrøðingurin stóð sjálvur fyri fleiri tunnilarbeiðum. Tað var so upplagt, at royndirnar hjá Niklasi á hesum økinum komu stovninum til góða, og Niklas var 1978-81 byggileiðari, tá ið tunlarnir vórðu gjørdir í Kalsoy, og síðani í Leirvíkstunlinum, sum var liðugur í 1985.

Niklas man vera ein av teimum føroyingunum, sum hevur fingist mest við tunnilsgerðir. Longu tá ið Sandvíkartunnin varð fyrrireikaður og bygdur, var hann við til at máta upp og hava eftirlit, og við øllum royndunum og harvið innlitinum í huga frá tunnilsprojektum hjá Phil & Søn og Landsverkfrøðinginum, so mundi tað liggja til høgri beinið, at hann skuldi eiga sentralan leiklut í sambandi við undirsjóvartunlarnar, sum hava verið á skrá nógvu tey seinastu árin.

Niklas arbeiðdi hjá tí almenna inntil ár 2000. Tá gjørdist hann byggileiðari í Vágatunninum, og hann var eisini uppií, tá ið Norð-

oyatunnin varð gjørdur.

Henda dagin, tá ið hátíðarhald var á Strondum í sambandi við, at fyrsta skotið varð latið av í Eysturoyartunlinum, var Niklas hjástaddur, og gamli tunnilsmaðurin mundi fegnast um, at tað nú verður farið undir at knýta Skálafjørðin og Suðurstreymoy saman.

Tankin um tunnil undir Tangafirði er gamal. Men tað var ikki fyrr enn einstaklingar á Toftum á heysti í 2002 tóku seg saman í bólki við tí endamáli at skunda undir tunnilsætlanina, at tað kom ferð á. Bólkurin var mannaður við serfrøðingum innan jarðfrøði, búskaparfrøði, lögfrøði, siglingarfrøði og verkfrøði. Bólkurin samstarvaði við bestu serfrøði í eitt nú Noregi og útarbeiddi tunnilsverkætlan, syrgdi fyri ferðsluteljingum og framskrivingum og vísti á, hvussu verkætlanin kundi hanga saman figgarliga, og hvussu stóran samfelagsligan týðning hon fór at fáa.

Forðingar, byltingar og broytningar vóru á leiðini. Tunnilsætlanin fór á aðrar hendur, og vit minnast kjakið, sum var, áðrenn endaligi leisturin varð funnin. Tá ið tað nú

verður hugt aftur á, so er verkætlanin tann, ið varð lögð fram fyri fjúrtan árum síðani – við rundkoyring.

Entreprenørar brenna fyri síni søk og eru støðugt í holtur við okkurt, og soleiðis hevur tað verið hjá Niklasi.

Hann var í nógv ár formaður í nevndini fyri Menningargrunnin og eitt skifti bygðaráðslimur í Nes kommunu. Niklas var formaður í bygginevndini, tá ið ellisheimið í Runavík varð bygt fyrst í áttati árunum. Tað er tiltikið, hvussu væl tann verkætlanin heppaðist. Í nógv ár var hann limur og formaður í kirkjuráðnum. Tá var stóra takið at syrgja fyri nýggjari kirkju. Friðrikskirkjan varð bygd í svárastu krepputíð. Kirkjuráðið stóð fyri byggingini, og kirkjufólkið tók dyggiliga undir. Niklas var ein av teimum, sum legði stóra orku í at fáa leguhúsið í Nesvík liðugt.

Tá ið felagið fyri kirkjuráðslimir varð stovnað miðskeiðis í níti árunum, var Niklas ein av stigtakarunum, og hann var fyrsti formaður í felagnum.

Um góðar tvær vikur, 24. mars,

verður ítróttarfelagið NSÍ 60 ár. Fyrsti formaður í felagnum var Niklas Foldbo, sum harvið var bara 20 ára gamal, tá ið hann saman við Ib Hauritz, sála, tók stig til at stovna ítróttarfelag á eystara armi á Skálafjørðinum. Niklas bæði róði kapp og spældi hondbólt.

Seinni er nógv orka lögð í ítróttarfelagið í heimbygdini. Tað er tiltikið, hvussu bygðafólkið stóð saman, tá ið fleiri vallir og tvey felagshús vórðu bygd.

Niklas Foldbo giftist í 1963 við Rakul fødd Johannesen og ættað av Hellunum. Rakul og Niklas eiga triggjar døtrar: Inga, Helga og Ól- uva.

J